

ΑΚΑΔΗΜΟΣ

Γ.Κορδύλη 1 & Οδωρος-Μαρούσι
Τηλ. Κέντρο: 210-61.24.000, <http://www.akadimos.gr>

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ 2011-2012 ΧΗΜΕΙΑ ΘΕΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Επιμέλεια θεμάτων : Ισιδωρος Ιακωβίδης, Καθηγητής Χημείας

ΘΕΜΑ 1^ο

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση στις παρακάτω ερωτήσεις 1.1. έως 1.4.

1.1. Ποια από τις παρακάτω τετράδες κβαντικών αριθμών αντιστοιχεί σε ηλεκτρόνιο που βρίσκεται σε τροχιακό p της στιβάδας M ;

- α. (2, 1, 0, +1/2)   β. (3, 2, 1, +1/2)   γ. (3, 1, 2, +1/2)   δ. (3, 1, 0, +1/2)

Μονάδες 3

1.2. Στο μόριο του αιθινίου ($\text{CH}\equiv\text{CH}$) υπάρχουν:

- α. 1 π και 2 σ δεσμοί   β. 2 π και 2 σ δεσμοί   γ. 2 π και 3 σ δεσμοί   δ. 3 π και 3 σ δεσμοί

Μονάδες 4

1.3. Υδατικό διάλυμα CH_3COOH έχει συγκέντρωση 0,1 M. Ο βαθμός ιοντισμού του οξέος θα αυξηθεί, αν το διάλυμα αυτό σε σταθερή θερμοκρασία, αναμιχθεί με:

- α. υδατικό διάλυμα NaCl 1 M   β. υδατικό διάλυμα HCl 0,1 M
γ. υδατικό διάλυμα CH_3COOH 1 M   δ. υδατικό διάλυμα CH_3COONa 0,1 M

Μονάδες 4

1.4. Ποια από τις παρακάτω ενώσεις δίνει ευκολότερα αντιδράσεις προσθήκης;

- α. $\text{C}_6\text{H}_5\text{CH}=\text{O}$ β. CH_3COCH_3 γ. $\text{C}_6\text{H}_5\text{COCH}_3$ δ. $\text{CH}_3\text{CH}=\text{O}$

Μονάδες 4

Να χαρακτηρίσετε καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις 1.5 έως 1.9 ως Σωστή ή Λανθασμένη:

1.5. Το ηλεκτρόνιο σθένους του ατόμου ${}_{29}\text{Cu}$ με τη μεγαλύτερη ενέργεια στη θεμελιώδη κατάσταση, έχει τετράδα κβαντικών αριθμών (4, 0, 0, +1/2).

1.6. Η ενέργεια πρώτου ιοντισμού (E_{11}) του ${}_{11}\text{Na}$ είναι μεγαλύτερη από την ενέργεια πρώτου ιοντισμού του ${}_{12}\text{Mg}$.

- 1.7. Με την ανάμιξη ορισμένου όγκου διαλύματος NH_3 0,1 M με ίσο όγκο διαλύματος HCl 0,1 M προκύπτει ρυθμιστικό διάλυμα $\text{NH}_3/\text{NH}_4^+$.
- 1.8. Στο ισοδύναμο σημείο της ογκομέτρησης υδατικού διαλύματος NH_3 με πρότυπο διάλυμα HCl προκύπτει ουδέτερο διάλυμα.
- 1.9. Αν μια οργανική ένωση αποχρωματίζει διάλυμα Br_2 σε CCl_4 , τότε είναι ακόρεστη.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 2^ο

2.1. Δίνονται οι ατομικοί αριθμοί των στοιχείων: X (Z=8) και Y (Z=16).

- α) Να γράψετε τις ηλεκτρονιακές δομές στη θεμελιώδη κατάσταση των στοιχείων αυτών σε στιβάδες και υποστιβάδες.
- β) Να εξηγήσετε ποιο από τα στοιχεία αυτά είναι περισσότερο ηλεκτραρνητικό.
- γ) Να σχεδιάσετε τον ηλεκτρονιακό τύπο κατά Lewis της ένωσης YX_2

Μονάδες 7

2.2. Υδατικό διάλυμα ασθενούς μονοπρωτικού οξέος HA έχει συγκέντρωση c M (c= 0,1).

Να εξηγήσετε πως θα μεταβληθεί (αυξάνεται ή μειώνεται) το pH του διαλύματος αυτού, αν σε σταθερή θερμοκρασία, πραγματοποιηθεί καθεμιά από τις παρακάτω ενέργειες:

- α) Το διάλυμα αραιώνεται με την προσθήκη νερού.
- β) Το διάλυμα αναμιγνύεται με ίσο όγκο υδατικού διαλύματος HCl c M.
- γ) Το διάλυμα αναμιγνύεται με ίσο όγκο υδατικού διαλύματος του άλατος NaA c M.
- δ) Στο διάλυμα διαλύεται επιπλέον ποσότητα οξέος HA χωρίς να μεταβληθεί ο όγκος του.

Μονάδες 8

2.3. Να προσδιορίσετε τους συντακτικούς τύπους των παρακάτω οργανικών ενώσεων:

- α) Κορεσμένη καρβονυλική ένωση με μοριακό τύπο $\text{C}_3\text{H}_6\text{O}$ αντιδρά με αμμωνιακό διάλυμα AgNO_3 και σχηματίζεται κάτοπτρο αργύρου.
- β) Κορεσμένη μονοσθενής αλκοόλη παρασκευάζεται με επίδραση $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{MgI}$ στην φορμαλδεύδη (HCHO).
- γ) Αλκένιο με μοριακό τύπο C_4H_8 παράγεται ως κύριο προϊόν της αφυδάτωσης της 2-βουτανόλης ($\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}(\text{OH})\text{CH}_3$).
- δ) Κορεσμένη αλκοόλη με μοριακό τύπο $\text{C}_4\text{H}_9\text{OH}$ δεν αποχρωματίζει όξινο διάλυμα KMnO_4 .

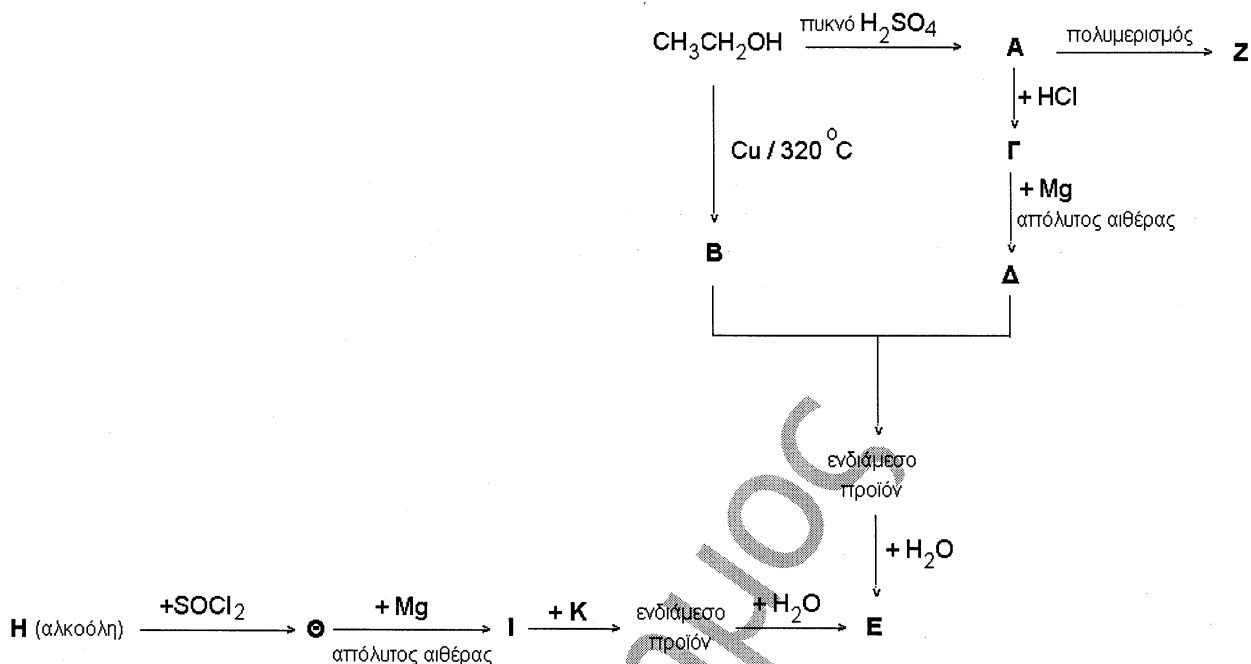
Μονάδες 4

- ε) Να γραφούν οι στοιχειομετρικές εξισώσεις των χημικών αντιδράσεων που πραγματοποιούνται στις παραπάνω περιπτώσεις α), β) και γ).

Μονάδες 6

ΘΕΜΑ 3^ο

α) Να προσδιοριστούν οι συντακτικοί τύποι των οργανικών ενώσεων **A**, **B**, **Γ**, **Δ**, **Ε**, **Ζ**, **Η**, **Θ**, **Ι**, και **Κ** του παρακάτω σχήματος:

Μονάδες 10

β) Να υπολογίσετε τον μέγιστο όγκο διαλύματος Br_2 συγκέντρωσης 0,1 M που μπορεί να αποχρωματιστεί από 5,6 g της ένωσης **A**

Μονάδες 3

γ) 0,1 mol της ένωσης **B** αντιδρούν πλήρως με διάλυμα CuSO_4 παρουσία NaOH (αντιδραστήριο Fehling). Να υπολογίσετε τη μάζα του ιζήματος που θα σχηματιστεί.

Μονάδες 3

δ) Ίση ποσότητα της ένωσης **B** αντιδρά με HCN και το προϊόν υδρολύεται παρουσία οξέος οπότε σχηματίζεται η οργανική ένωση **Λ**. Να προσδιοριστεί ο συντακτικός τύπος και η μάζα της ένωσης **Λ**, θεωρώντας ότι οι αντιδράσεις που πραγματοποιούνται είναι ποσοτικές.

Μονάδες 3

ε) Να γραφεί η χημική εξίσωση της αντίδρασης οξειδωσης της $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$ σε οξύ με την επίδραση διαλύματος $\text{KMnO}_4/\text{H}_2\text{SO}_4$ και να υπολογιστεί ο μέγιστος όγκος διαλύματος KMnO_4 0,5 M μπορεί να αποχρωματιστεί από 0,1 mol της αλκοόλης.

Μονάδες 3

στ) Ποσότητα της ένωσης **H** αντιδρά πλήρως με SOCl_2 . Τα αέρια που παράγονται απαιτούν για πλήρη εξουδετέρωση 1,2 L διαλύματος NaOH 0,5 M. Να υπολογίσετε την ποσότητα της ένωσης **H** που αντέδρασε εκφρασμένη σε mol.

Μονάδες 3

Δίνονται οι σχετικές ατομικές μάζες (A_r) των στοιχείων H (1), C (12), O (16), Cu (63,5).

ΘΕΜΑ 4^ο

Δίνονται τα παρακάτω υδατικά διαλύματα:

Δ1. υδατικό διάλυμα NH_3 0,1M. **Δ2.** υδατικό διάλυμα HCOOH 0,1 M.

α) Να υπολογιστεί το pH των διαλυμάτων **Δ1** και **Δ2**.

Μονάδες 5

β) Αναμιγνύονται ίσοι όγκοι των διαλυμάτων **Δ1** και **Δ2**, οπότε προκύπτει διάλυμα **Δ3**. Να εξηγήσετε αν το διάλυμα **Δ3** είναι όξινο, βασικό ή ουδέτερο.

Μονάδες 5

γ) Με ποια αναλογία όγκων πρέπει να αναμίξουμε το **Δ1** με διάλυμα HCl 0,2 M, για να σχηματιστεί ρυθμιστικό διάλυμα με $\text{pH}=9$;

Μονάδες 5

δ) Πόσα mL διαλύματος HCl 0,1 M απαιτούνται για την πλήρη εξουδετέρωση 50 mL του διαλύματος **Δ1**. Να υπολογίσετε τη $[\text{H}_3\text{O}^+]$ του διαλύματος που θα προκύψει από την εξουδετέρωση.

Μονάδες 5

ε) Ποιος όγκος διαλύματος NaOH 0,1 M πρέπει να προστεθεί σε 500 mL του διαλύματος **Δ2** ώστε το pH του **Δ2** να μεταβληθεί κατά μισή μονάδα;

Μονάδες 5

Δίνονται: Η θερμοκρασία όλων των διαλυμάτων είναι 25 °C και διατηρείται σταθερή.
Στους 25 °C για την NH_3 είναι $K_b= 10^{-5}$, για το HCOOH είναι $K_a= 10^{-4}$.

Για τη λύση του προβλήματος να χρησιμοποιηθούν οι κατάλληλες προσεγγίσεις.